

Cures en Infermeria en Situacions Complexes

Codi: 101790

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Rebeca Gomez Ibañez

Correu electrònic: Rebeca.Gomez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha requisits, encara que es recomana la realització prèvia de les assignatures incloses en la matèria Infermeria Clínica.

Objectius

Els professionals d'infermeria s'enfronten sovint amb la mort o en situacions complexes de salut. Això pot generar por i ansietat, fent que l'atenció que rep el pacient en aquesta situació no sigui l'adequada. Aquesta assignatura vol formar als estudiants per a que afrontin les cures de pacients en situacions complexes i en les fases de final de la vida. Els objectius de l'assignatura són que els estudiants siguin capaços de:

- Analitzar el concepte de cures pal·liatives des d'un model infermer.
- Identificar les accions que ajuden a garantir el confort, el benestar i la qualitat de vida a les persones en situacions complexes i/o terminals.
- Seleccionar els plans de cures més adients que permetin intervenir.

Competències

- ""Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.""
- Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.

- Demostrar que es coneixen les estratègies per adoptar mesures de confort i atenció de símptomes, dirigides al pacient i la seva família, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribueixin a alleugerir la situació de malalts avançats i terminals.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexes.
2. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques i / o aportacions d'experts que les sustenten.
3. Argumentar amb evidències científiques la selecció de les cures infermeres més idònies per a una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones.
4. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
7. Dissenyar estratègies que considerin els aspectes culturals i que garanteixin el respecte de les opinions, les creences i els valors, així com el dret a la intimitat i el secret professional.
8. Establir relacions entre els coneixements i la pràctica.
9. Examinar les necessitats d'atenció i les estratègies de cures infermeres dirigides a les persones en situació de malaltia avançada i terminal i els seus familiars.
10. Explicar els factors de risc que incideixen en el procés de salut i malaltia.
11. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional i social.
12. Identificar estratègies orientades a la readaptació de la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport.
13. Identificar i explicar les guies de pràctiques clíniques i assistencials relacionades amb l'atenció de les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i de les alteracions que es poden presentar, i proporcionar les cures necessàries en cada etapa.
14. Identificar i prioritzar les diferents mesures de confort físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i al final de la vida.
15. Identificar les estratègies i les bases de l'atenció infermera en el control de símptomes en els malalts terminals.
16. Identificar les necessitats de salut durant les diferents etapes del cicle vital, des del moment del naixement fins al final de la vida.
17. Identificar les respostes psicosocials de les persones davant de les diferents situacions de salut (en particular, la malaltia i el patiment), i seleccionar les accions adequades per proporcionar-los ajuda.
18. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
19. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
20. Interpretar els aspectes culturals i els valors que determinen les conductes de salut.
21. Justificar les cures infermeres de qualitat adequades a les necessitats de salut.
22. Justificar les intervencions infermeres amb els processos fisiopatològics.

23. Planificar cures infermeres dirigides a persones, famílies o grups.
24. Plantejar propostes d'anàlisi fonamentades científicament i d'acord amb els recursos.
25. Proposar protocols de cures dirigides a les persones amb risc d'emmalaltir.
26. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
27. Seleccionar els aspectes bàsics relacionats amb l'estil de vida saludable, l'autocura i les activitats preventives i terapèutiques en relació amb les necessitats de salut, dirigint les accions tant a la persona com als familiars o assistents responsables.

Continguts

La complexitat en l'àmbit de la salut es refereix a aquelles situacions que impliquen una dificultat afegida en el maneig, control i gestió del problema de salut. Això causa la necessitat d'ajustar itineraris terapèutics i plans d'atenció específics al pacient, tenint en compte aspectes fisiopatològics, psicològics, familiars i socials.

Els continguts que s'han seleccionat proporcionaran les eines per valorar i prioritzar les cures als pacients i les seves famílies davant d'aquestes situacions complexes.

Es treballaran els següents continguts:

CURES PAL·LIATIVES. PERSONES EN EL FINAL DE LA VIDA

Són aquelles cures destinades a alleujar o prevenir el patiment de pacients amb una malaltia amb mal pronòstic i sense cura. És important estudiar:

- Com s'aborden aquests pacients. Quines necessitats concretes presenten.
- Plans de cures individualitzats. Atenció al familiar i al pacient.
- Maneig del dolor.
- Recolzament emocional. Afrontar el procés de morir.

PROCESSOS CRÒNICS COMPLEXOS

El pacient crònic complex és una persona que presenta comorbiditat, pluripatologia, polimedicació i un entorn de recolzament familiar i social difícil. Per tant, s'estudiarà:

- Cuidar a pacients amb una afectació física i emocional intensa.
- Abordatge de la fragilitat, vulnerabilitat i dependència.
- Ajudes socials i institucionals.
- Importància del rol del cuidador. Sobrecàrrega.

PROCESSOS ONCOLÒGICS

El càncer és una malaltia molt freqüent i devastadora, sent una de les primeres causes de mort a nivell mundial. És important aprofundir en:

- Afectació física, social i familiar.
- Afrontament de la malaltia.
- Abordatge de les seves necessitats.

PROCESSOS NEURODEGENERATIUS

Les malalties neurodegeneratives són processos incurables i limitants, que es produeixen per una degeneració progressiva i mort neuronal. En aquest context, s'analitzarà:

- Impacte físic, social i familiar.
- Tipus d'afectacions: equilibri, moviment, parla, respiració i funcions cardíaques.
- Recursos institucionals.
- Estudis experimentals en aquest àmbit.

Metodologia

Metodologia

El contingut de l'assignatura es farà en 6 sessions de 4 hores.

Es faran diferents activitats d'ensenyament-aprenentatge:

- Sessions teòriques amb suport audiovisual impartides per la professora.
- Activitats de treball grupal:
 - Reflexió crítica d'articles originals o publicacions/notícies actuals.
 - Exposició de les idees principals.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
TEORIA (TE)	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS/ ESTUDI PERSONAL/ LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	47,25	1,89	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27

Avaluació

El sistema d' activitats d'avaluació consta de tres fases:

- Prova escrita (50%): aquesta avaluació és durà a terme mitjançant la resposta escrita a preguntes obertes i/o tancades relacionades amb els continguts teòrics.
- Defensa oral (10%): defensa grupal del treball realitzat, mitjançant suport informàtic.
- Entrega d'informes (40%): entrega del treball grupal realitzat. Es lliurarà el dia de la defensa oral.

Les activitats avaluatives es duran a terme en tres moments diferents segons calendari.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL:

Es consideraran les següents:

- Excel·lent (EX). L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma fent les seves justificacions amb evidències.
- Notable (N). L'estudiant ha assolit les competències avaluades i les duu a terme de manera autònoma amb algunes evidències.
- Aprovat (AP). L'estudiant pot assolir les competències avaluades amb supervisió.
- Suspens (SS). L'estudiant no ha assolit les competències avaluades.
- No avaluable (NA). L'estudiant no ha realitzat les activitats programades per tal d'assolir les competències.

1.- La qualificació final de la assignatura serà la mitjana ponderada de cadascuna de les activitats d'avaluació. Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Del 0 a 4.9 = Suspens

Del 5.0 al 6.9 = Aprovat

Del 7.0 al 8.9 = Notable

Del 9.0 al 10 = Excel·lent

Del 9.0 al 10 Matrícula d'Honor

2.- El requisit per a l'obtenció de la nota final és haver-se presentat a totes les parts avaluatives i haver obtingut una puntuació mínima de 4 a cadascuna d'elles.

3.- Es considerarà no evaluable i es puntuarà com a zero, quan l'estudiant no s'hagi presentat a una de les proves d'avaluació.

4.- L'estudiant té dret a la revisió de les proves d'avaluació. Per a tal fi es concretaran les dates al Campus Virtual.

5. La valoració de situacions especials i particulars, serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte, per tal de dissenyar, si s'escau, una prova final de recuperació. Els estudiants que no hagin superat l'assignatura es podran presentar a un examen final o una prova final de recuperació. Per tenir dret a la prova final de recuperació l'estudiant s'ha d'haver presentat a totes les proves d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació escrita mitjançant proves objectives	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27
Defensa oral del treball/s	10%	0,5	0,02	1, 3, 4, 5, 8, 13, 21, 22, 24
Entrega d'informes/treballs escrits	40%	0,25	0,01	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 18, 19, 21, 24, 26

Bibliografia

- Granados Gámez, G. Aplicación de las Ciencias Psicosociales al ámbito del cuidar. Colección cuidados de salud avanzados. 1ª ed. Barcelona: Elsevier; 2014.
- Martínez Cruz B, Monleón Just M, Carretero Lanchas Y, García-Baquero Merino MT. Enfermería en cuidados paliativos y al final de la vida. 1ª ed. Barcelona: Elsevier; 2012
- Programa de prevenció a l'atenció a la cronicitat de Catalunya.
https://salutweb.gencat.cat/web/.content/_ambits-actuacio/Linies-dactuacio/Estrategies-de-salut/Cronicitat
- Malalties neurodegeneratives. Neuroalianza. Alianza Española de Enfermedades Neurodegenerativas. <http://neuroalianza.org/las-enfermedades-neurodegenerativas/>
- Asociación Española contra el cáncer. Conceptos importantes.
<https://www.aecc.es/es/todo-sobre-cancer/glosario>
- Canal salut "cures paliatives".<http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-az/c/cures-paliatives/cures-paliatives>
- Walsh D. Medicina Paliativa. 1ª ed. Barcelona: Elsevier;2010.

- Gonzalez Otero J, Stablé Duharte M. Cuidados Paliativos. Recomendaciones terapéuticas para Atención Primaria. 1ª ed. Barcelona: Editorial Médica Panamericana;2014.
- González Barón M. Compendio del tratado de medicina paliativa. 1ª ed. Barcelona: Editorial Médica Panamericana;2007.
- Cruz Aquaroni, M cruz. Compendio de patologías. Barcelona: Ediciones Dae grupo Paradigma; 2016.